

**Асаблівасці руска-беларускай інтэрферэнцыі
ў студэнцкіх перакладах тэкстаў тэхнічных спецыяльнасцей**

Будзько І.У.

Беларускі нацыянальны тэхнічны універсітэт

Асноўная колькасць памылак пры перакладзе спецыяльных тэкстаў з рускай мовы на беларускую звязана не з няведаннем спецыяльнай тэрміналогіі, а з адсутнасцю практыкі карыстання тэкстаў навуковага стылю, напісаных па-беларуску. Для прыкладу: *очень* можа перакладацца як *вельмі* (нейтральнае, навуковае), але адначасова і як *дужа* (разм., нават абл. і, адпаведна літаратурна-мастацкае) (у выказах тыпу *ён дужа стаміўся*, *дужа хацеў пабачыць кагосьці* і г.д.): *Тэрміналогія, якую прымяняюць у пэўнай вобласці тэхнікі, для незнаёмага з ёю чалавека дужа нагадвае замежную мову.* У экспрэсіўным кантэксце (мастацкі стыль або публіцыстычны) для перадачы эмацыянальнага складніка прыслоўе замяняецца экспрэсіўным выразам, які не будзе пасаваць у тэкстах спецыяльнага прызначэння: *Спартовец вар'яцкі прагне перамогі.* Лексема *оттолкнуть* (*ся*) і матываваны назоўнік *отталкивание* таксама выклікаюць цяжкасці пры перакладзе, паколькі ў студэнтаў адсутнічае практыка ўспрымання бел. навуковага *адштурхнуць* (*ча*) і *адштурхоўванне*, таму ў работах мы сустракаем: *Электронны газ кампенсуе сілы ўзаемнага электрычнага адпихвання дадатных іонаў.* Такая ж сітуацыя назіраецца і са словаўтваральнай парай *чувствительный – чувствительность*, лексікаграфічныя крыніцы даюць вялікія сінанімічныя рады для іх перакладу ў залежнасці ад функцыянальнай прыналежнасці выказвання: *Сістэма з частотна залежнай чуласцю будзе называцца дынамічнай / усе ўласцівасці як структурна чулівыя, так і структурна нечулівыя залежаць ад фазавога стану / усе якасці як структурна чулыя, так і структурна нячулыя залежаць ад фазавога стану.*

Такім чынам, увагі патрабуюць наступныя моманты:

1. Студэнтам патрэбныя навыкі карыстання беларускамоўных тэкстаў навуковага стылю.

2. Разнастайнасць лексікаграфічных крыніц апошніх гадоў не палягчае, а наадварот ускладняе практыку навучання ў вуні, паколькі трэба высветліць вартасць слоўніка і даць парады, як ім карыстацца.

3. Падчас навучання перакладчыцкаму працэсу варта звяртаць увагу на спецыфіку перакладу агульнаўжывальнай лексікі, характэрнай для навуковага стылю мовы, а таксама на пераклад устойлівых словазлучэнняў і фразеалагічных зваротаў з навуковай стылістычнай афарбоўкай.